

**ROCZNIK
STRATEGICZNY
2010/11**

FUNDACJA STUDIÓW MIĘDZYNARODOWYCH
FOUNDATION OF INTERNATIONAL STUDIES

STRATEGIC YEARBOOK 2010/11

A REVIEW OF POLITICAL, ECONOMIC AND MILITARY DEVELOPMENTS
IN POLAND'S INTERNATIONAL ENVIRONMENT

SIXTEENTH EDITION

The STRATEGIC YEARBOOK presents and analyzes main developments and tendencies in international relations of the passing year. Key political and security issues in the Euroatlantic area are reviewed from the Polish and Central European perspective.

SCHOLAR
Scientific Publishers

Warsaw 2011

FUNDACJA STUDIÓW MIĘDZYNARODOWYCH
FOUNDATION OF INTERNATIONAL STUDIES

ROCZNIK STRATEGICZNY 2010/11

**PRZEGLĄD SYTUACJI POLITYCZNEJ, GOSPODARCZEJ
I WOJSKOWEJ W ŚRODOWISKU MIĘDZYNARODOWYM POLSKI**

EDYCJA SZESNASTA

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Warszawa 2011

RADA REDAKCYJNA

**Bolesław BALCEROWICZ Edward HALIŻAK Roman KUŹNIAR
Dariusz POPLAWSKI Henryk SZLAJFER**

ZESPÓŁ AUTORSKI

Agnieszka Bieńczyk-Missala, Paweł J. Borkowski, Alicja Curanović, Anna Dudek,
Patrycja Grzebyk (sekretarz), Edward Haliżak, Aleksandra Jarczevska, Tytus Jaskułowski,
Piotr R. Kozłowski, Wiesław Lizak, Marek Madej, Marek Menkiszak, Sylwia Para,
Kamila Pronińska, Mirosław Sułek, Andrzej Szeptycki,
Roman Kuźniar – redaktor naczelny

Tytuł dotowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

© Copyright by Edward Haliżak, Roman Kuźniar, Dariusz Popławski 2011

ISBN 978-83-7383-521-4 ISBN 978-83-89050-78-1

Redaktor prowadzący: *Anna Raciborska*

Redakcja i korekta: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Krzysztof Szczepanik*

**Opinie zawarte w „Roczniku Strategicznym”
odzwierciedlają wyłącznie stanowisko Autorów i Wydawcy**

Wydawnictwo Naukowe „Scholar” Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63
dział handlowy: j.w. w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

„Rocznik Strategiczny” wydawany jest od 1995 r.
Edycja szesnasta

Skład i łamanie WN Scholar (*Stanisław Beczek*)
Druk i oprawa: Wojskowa Drukarnia w Łodzi Spółka z o.o., objętość 30 a.w.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	9
------------------------	---

Forum Rocznika

NOWA KONCEPCJA STRATEGICZNA SOJUSZU ATLANTYCKIEGO	23
<i>Adam Daniel Rotfeld</i> – SZCZYT NATO W LIZBONIE: CO DALEJ?	34
<i>Bolesław Balcerowicz</i> – KONCEPCJA STRATEGICZNA NATO 2010. WYMIAR WOJSKOWY	42

I. PRZEGLĄD SYTUACJI STRATEGICZNEJ – ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE	50
Ameryka i postamerykański świat (51); NATO: nowa strategia i afgańskie jądro ciemności (62); Unia w cieniu widma upadku euro (68); Europa Wschodnia – <i>dwa szagi nazad</i> (75).	
II. NATO W ROKU LIZBONY – CZAS SUKCESÓW WARUNKOWYCH	80
Nowa koncepcja strategiczna – sukces, ale niekoniecznie przełom (80); Zaangażowanie w Afganistanie – <i>exit</i> słabo widoczny (87); Stosunki z partnerami – już nie <i>Russia first</i> , lecz <i>Russia (almost) only</i> (93).	
III. UNIA EUROPEJSKA – MIĘDZY KRYZYSEM A NIESPEŁNIENIEM	98
Kryzys finansowy – ciąg dalszy nastąpił (98); Implementacja traktatu lizbońskiego – rok małych kroków i dużych znaków zapytania (107); Nowe stare problemy – polizbońskie niespełnienie (116).	
IV. GOSPODARKA ŚWIATOWA – CZAS NADZIEI I WYCIĄGANIA WNIOSKÓW . . .	124
Odrabianie strat po kryzysie (125); Historyczne wyzwanie Zachodu – zadłużenie (135); Globalna równowaga i wojny walutowe (138); Kryzys strefy euro (140).	
V. STANY ZJEDNOCZONE – POLITYKA WEWNĘTRZNA NA PIERWSZYM PLANIE	143
Sytuacja wewnętrzna – gospodarka i wybory (146); Polityka zagraniczna – kontynuacja obranego kursu (152); Azja – Chiny i Indie na czele stawki (153); Bliski Wschód – bez oczekiwanych sukcesów (155); Rosja – pod znakiem START (158); Stosunki transatlantyckie – w cieniu, ale nadal razem (160); Ameryka Łacińska – na Południu bez zmian (162).	
VI. NIEMCY 2010 – PRZEWYCIĘŻONY KRYZYS?	165
Polityka wewnętrzna – dekadencja po niemiecku (165); Polityka zagraniczna – <i>Germany first</i> (167); Polityka europejska, czyli po co Niemcom solidarność (168); Polityka bezpieczeństwa – rezygnować, oszczędzać, zarabiać (170); Stosunki polsko-niemieckie – bez zmian (171).	
VII. FRANCJA: KONIEC OFENSYWY SARKOZY’EGO	173
Polityka wewnętrzna (173); Polityka zagraniczna (175); Perspektywy (178).	
VIII. OBSZAR WNP: POWRÓT ROSJI	179
Rosja: autorytarna modernizacja? (179); Ukraina: Janukowycz bierze wszystko (195); Białoruś, Mołdowa, Kaukaz Południowy i Azja Centralna: ofensywa Rosji (202).	
IX. REGION AZJI I PACYFIKU – CENTRUM ŚWIATOWEJ POLITYKI	213

Japonia – 50 lat układu sojusznictwa z USA (214); Półwysep Koreański – zmiana logiki sporu i konfliktów (221); Chiny w defensywie (226); USA – powrót do regionalnej hegemonii (229).

X.	BLISKI I ŚRODKOWY WSCHÓD – NA ROZDROŻU	233
	Izrael–Palestyna – stracona szansa (233); Irak – coraz bliżej celu (240); Iran – bez przełomu (243); Afganistan – coraz większa niewiadoma (249); Wiosna Arabów (255).	
XI.	GEOPOLITYKA SUROWCÓW ENERGETYCZNYCH – TRENDY GLOBALNE I REGIONALNE PO KRYZYSIE FINANSOWYM	261
	Trendy ekonomiczne na światowych rynkach surowcowych i ich implikacje geopolityczne (261); Energetyczne środowisko bezpieczeństwa Polski (ujęcie regionalne) (268); Geopolityka rurociągów – główne strategiczne projekty infrastrukturalne z Azji Centralnej i Rosji – projekty i realizacje (277).	
XII.	VOJNA PRIHAJA NA KRILIH, ODHAJA PA PEŠ: REFLEKSJE W DWADZIEŚCIA LAT PO ROZPADZIE JUGOSŁAWII	283
	Gdy lody topnieją: specyfika wojny w byłej Jugosławii (283); A gdyby tak cofnąć czas? Krytycznie o działaniach „społeczności międzynarodowej” podczas wojny w byłej Jugosławii (286); Konsekwencje rozpadu Jugosławii (290); Perspektywy: ostrożny optymizm i uzasadnione obawy (296).	
XIII.	POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI W TRUDNYM ROKU 2010	301
	W Unii Europejskiej głównie o kryzysie (302); Polityka bezpieczeństwa (307); Po pierwsze Rosja... (310).	

Panorama Rocznika

PERSPEKTYWA G-20 JAKO INSTYTUCJI STERUJĄCEJ GOSPODARKĄ ŚWIATOWĄ (ECONOMIC GLOBAL GOVERNANCE)	323
Sterowanie gospodarką światową – słowo wstępne (323); Co to jest G-20? (324); Międzynarodowa pozycja państw grupy G-20 (330); Ocena efektywności G-20 w implementacji przyjętych postanowień (337); G-20 a problemy bezpieczeństwa międzynarodowego (342); Wyzwania stojące przed prezydenturą francuską w 2011 r. (346); Podsumowanie (348).	
KALENDARIUM WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH 2010 ROKU	350
ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI	380
SKOROWIDZ	398
ZESPÓŁ „ROCZNIKA”	408

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	9
------------------------	---

Yearbook Forum

NEW STRATEGIC CONCEPT OF THE ATLANTIC ALLIANCE	23
<i>Adam Daniel Rotfeld</i> – NATO SUMMIT IN LISBON: WHAT SHOULD WE DO NEXT? . . .	34
<i>Bolesław Balcerowicz</i> – NATO STRATEGIC CONCEPT 2010 – THE MILITARY ASPECT . . .	42

I. AN OVERVIEW OF THE STRATEGIC SITUATION – GLOBAL AND REGIONAL ASPECTS	50
America and the post-American world (51); NATO: A new strategy and the Afghan heart of darkness (62); The European Union threatened by the collapse of the euro (68); Eastern Europe – <i>dwa shaga nazad</i> (75).	
II. NATO AND THE LISBON SUMMIT – CONDITIONAL SUCCESSES	80
The new strategic concept – a success, but not necessarily a breakthrough (80); The involvement in Afghanistan – problems with the EXIT strategy (87); Relationships with partners – no more “Russia first”, now it is “Russia (almost) only” (93).	
III. THE EUROPEAN UNION – BETWEEN A CRISIS AND A DISAPPOINTMENT . . .	98
The financial crisis – a sequel (98); The implementation of the Lisbon Treaty – a year of baby steps and big questions (107); New old problems – the post-Lisbon disappointment (116).	
IV. THE WORLD ECONOMY – A TIME OF HOPE AND LEARNING FROM ONE’S MISTAKES	124
Making up for the crisis (125); Debts – a historic challenge for the West (135); The global balance and currency wars (138); The crisis in the euro zone (140).	
V. THE UNITED STATES – INTERNAL AFFAIRS COME TO THE FORE	143
The situation at home – the economy and the elections (146); Foreign affairs – a continuation of previous policies (152); Asia – China and India take the lead (153); The Middle East – without the expected successes (155); Russia – START as a priority (158); Trans-Atlantic relations – not privileged, but still firm (160); A stable Latinamerican neighborhood (162).	
VI. GERMANY 2010 – HAS THE CRISIS BEEN OVERCOME?	165
Internal affairs – the German decadence (165); Foreign affairs – Germany first (167); The European politics, or why does Germany need solidarity (168); The security policy – should they give up on it, save on it, or make money out of it? (170); Polish-German relations – no change (171).	
VII. FRANCE: THE END OF SARCOZY’S OFFENSIVE	173
Internal affairs (173); Foreign affairs (175); Perspectives (178).	
VIII. THE CIS REGION: RUSSIA IS BACK	179
Russia: An authoritarian modernisation? (179); Ukraine: Yanukovych takes all (195); Belarus, Moldova, Southern Caucasus and Central Asia: A Russian offensive (202).	

IX. THE ASIA-PACIFIC REGION – THE CENTRE OF WORLD POLITICS	213
Japan – 50 years of alliance with the US (214); The Korean Peninsula – a new attitude towards the conflict (221); China on the defensive (226); The US – the return of a regional leader (229).	
X. THE NEAR AND MIDDLE EAST – AT THE CROSSROADS	233
Israel–Palestine – a lost opportunity (233); Iraq – getting there (240); Iran – without a breakthrough (243); Afghanistan – an increasingly unknown quantity (249); The Arab Spring of Nations (255).	
XI. ENERGY RESOURCES AND GEOPOLITICS – GLOBAL AND REGIONAL TRENDS AFTER THE FINANCIAL CRISIS	261
Economic trends on world resource markets and their geopolitical implications (261); Poland’s energy security (a regional approach) (268); Pipelines and geopolitics – the main strategic infrastructure projects from Central Asia and Russia – projects and implementations (277).	
XII. <i>VOJNA PRIHAJA NA KRILIH, ODHAJA PA PEŠ:</i> TWENTY YEARS AFTER THE BREAK-UP OF YUGOSLAVIA	283
Breaking the ice: The characteristics of the war in the Former Yugoslavia (283); And if we could turn back the time? A critical review of the actions of the “international community” during the war in the Former Yugoslavia (286); The ramifications of the break-up of Yugoslavia (290); Perspectives: cautious optimism and justified concern (296).	
XIII. POLAND’S FOREIGN AFFAIRS IN THE DIFFICULT YEAR 2010	301
The crisis as EU’s main problem (302); The security policy (307); Russia first (310).	

Yearbook Panorama

G-20 AS FORMULA OF THE GLOBAL ECONOMIC GOVERNANCE	323
Managing the global economy – a foreword (323); What is G-20? (324); The international position of the members of G-20 (330); An assessment of G-20’s efficacy in implementing its resolutions (337); G-20 and the problems of international security (342); Challenges for the French presidency in 2011 (346); Conclusions (348).	
CHRONOLOGY OF INTERNATIONAL EVENTS IN 2010	350
APPENDIX: STATES OF THE WORLD – SELECTED DATA AND INDICES	380
INDEX	398
“YEARBOOK” EDITORIAL TEAM	408